

1. ŽIVLJENEJEPIS AVTORJA

V Slapu ob Idrijci se je 28. septembra leta 1910 rodil slovenski pisatelj Ciril Kosmač. V Gorici je obiskoval nižjo trgovsko šolo. Leta 1939 so ga Italijani zaprli, zaradi nacionalnega delovanja, vendar so ga že leto za tem izpustili zaradi mladoletnosti. Po izpustitvi pa je pobegnil čez mejo v Ljubljano, kjer je sodeloval pri različnih organizacijah in časopisih. Tam je živel kot svobodni književnik. Pred vojno je bil štipendist francoske vlade v Franciji, med vojno se je umaknil v London, kjer je delal za radio BBC, leta 1944 pa se je pridružil partizanom. Po osvoboditvi je deloval kot urednik Slovenskega poročevalca in Tovariša, bil je filmski dramaturg pri Triglav filmu ter svobodni književnik. Umrli je 28. januarja leta 1980.

Pisatelja uvrščamo v obdobje sodobne slovenski književnosti po II sve. vojni in sicer v pripovedništvo. Njegova dela pa uvrščamo v socialni realizem, vendar pa Tantadruj presega to smer, saj je tu prevladujoča tematika eksistencializem. Njegova najbolj znana dela so: noveli Balada o trobenti in oblaku, Tantadruj; zbirka novel Sreča in kruh ter roman Pomladni dan (1953). Najbolj prevladujoč motiv, ki ga zasledimo zlasti v novelah je smrt. Največkrat pa pripoveduje o rojstnih krajih, o stiskah in upanju, o sebi in ljudeh okoli sebe...

Novela Tantadruj je okvirna z vloženo zgodbo (okvirna zgodba je pripoved, pripovedovalca na poti na piransko pokopališče, vložena pa je zgodba pisateljeve mame o norčku z imenom Tantadruj, ki je želel umreti). Delo spada v literarno zvrst epiko ali pripovedništvo. Napisan je v obliki ritmizirane proze.

2. POVZETEK VSEBINE

V pozni, jesenski noči, se je pisatelj vračal iz Pirana. Počutil se je tako nenavadno srečnega, mrmral si je napev tuje popevke in se spomnil materine zgodbe o Tantadruju, vaškem posebnežu, ki je želel umreti.

V zgodnjem, zimskem jutru, so ljudje hiteli na Most, na semenj. Med njimi je bil tudi vaški posebnež Tantadruj. Tako so mu rekli, saj je vsak stavek začel s to besedo. Ko je bil še majhen, so mu vaški otroci ves čas nagajali, njegova mati, pa se je prepirala s sosedami, da mu ta in ta in ta drug (drugi) otrok nagaja. Tako je mladi Tantadruj venomer slišal to besedo in jo začel uporabljati. Ker je bil malce poseben, mu je mati rekla, da bo najbolj srečen takrat, ko bo umrl. S tem je želela ublažiti negativnosti iz okolja, saj so se ljudje iz njega norčevali. Ves čas je iskal načine, kako čim prej umreti. O načinu smrti je vedno vprašal župnika, ki pa je njegove ideje vedno zatrl. Zbiral je zvonce za mučenike in prepeval si je pesmico, ki mu jo je sestavila hroma Jelčica. V noveli se pojavijo še trije norčki s svojimi posebnostmi oz. hibami. Prvi norček, po imenu Luka Božorno-boserna, ki ga je srečal na poti na Most je imel kakih 50 let. Včasih je delal kot zidar, ko pa je padel z visokega delavskega zidarskega odra, pa je z delom preneha, saj je utrpel pretres možganov. Ostal je brez desnice, namesto leve noge, pa je imel leseno koničasto štulo. V mestu je živel še tretji norček z imenom Rusepatacis. Bil je star, visok in košččen. Če so ga vprašali kako je, je le na kratko skomignil in rekel »repa in krompir«. Četrtemu vaškemu norčku z imenom Matic, pa so ljudje dali ime Enaka Palica, saj je ta venomer ponovil zadnje besede, ki jih se slišal. Tu pa je še Batov Janez ali kot mu pravijo Janez Žakaj. Vsi so se ga že na daleč izogibali, saj je vedno spraševal žakaj.

Norčki, so se domislili učinkovite Tantadrujeve smrti – v noči se je Tantadruj ulegel v skopan grob na pokopališču, oni pa so ga začeli zakopavati. Spomnili so se, da je ob pogrebu treba zvoniti, s tem, pa so privabili prestrašene vaščane. Župnik, ki je ugotovil, kaj se je zgodilo, je za kazen vse norčke poslal vsakega v svojo dolino.